

بسمه تعالی

مقدمه:

محیط کسب و کار؛ شامل مجموعه عواملی می‌شود که بر عملکرد یا اداره بنگاههای اقتصادی موثر هستند اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه‌ها قرار دارند. عواملی نظیر قوانین و مقررات، میزان بارندگی، فرهنگ کاری و ... در هر منطقه جغرافیایی و در هر رشته کاری و نیز در طول زمان متفاوت هستند. طبق ماده ۴ قانون بهبود فضای کسب و کار، اتاقها موظفند به منظور اطلاع سیاستگذاران از وضعیت محیط کسب و کار کشور، شاخص‌های ملی محیط کسب و کار در ایران را تدوین و به طور سالانه و فصلی حسب مورد به تفکیک استانها، بخشها و فعالیتهای اقتصادی، سنجش و اعلام نمایند. بر همین اساس اجرای طرح پایش شاخص‌های ملی محیط کسب و کار با همکاری اتاق‌های تعاون، بازرگانی و اصناف از بهمن ماه سال ۱۳۹۵ اجرا گردید.

نتایج اجرای بیست و ششمین دوره طرح پایش محیط کسب و کار بخش تعاون در زمستان ۱۴۰۱:

در طرح پایش زمستان ۱۴۰۱، تعداد ۲۷۹ فعال اقتصادی بخش تعاون در تمامی رشته‌های فعالیت‌ها و در کلیه استان‌ها مشارکت داشتند که نتایج ذیل حاصل گردید: براساس نتایج حاصل از پایش ملی محیط کسب و کار بخش تعاون ایران در زمستان ۱۴۰۱ رقم شاخص ملی بخش تعاون، ۶۰٫۱ (نمره بدترین ارزیابی ۱۰ است) با افزایش نسبی در مقایسه با فصل گذشته (رقم شاخص "پایش زمستان ۱۴۰۱"، ۵۷٫۱ می‌باشد)، حاکی از نامناسب تر شدن محیط کسب و کار در سه ماهه پایانی سال ۱۴۰۱ می‌باشد (عدد شاخص بالای ۵ است). این شاخص با پشت سر گذاشتن دو دوره سیر نزولی، برای نخستین بار در ۱۴ دوره اخیر از نمره ۶ فراتر رفت. طبق نظر فعالان اقتصادی بخش تعاون، اصلاح وضعیت فعلی محیط کسب و کار بدون اصلاح قوانین و مقررات حاکم بر محیط کسب و کار، ایجاد ثبات اقتصادی و اجرای موثر طرح‌های حمایتی پیشینی شده در راستای حمایت از اقتصاد تعاون، اجرایی نخواهد بود.

خلاصه نتایج:

➤ به ترتیب نامناسب‌ترین مولفه‌های محیط کسب و کار بخش تعاون در زمستان ۱۴۰۱:

- غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات
- دشواری تأمین مالی از بانک‌ها
- بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار

➤ به ترتیب مناسب‌ترین مولفه‌های محیط کسب و کار بخش تعاون در زمستان ۱۴۰۱:

- نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول
- محدودیت دسترسی به آب
- محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و ...)

➤ برآورد فصلی شاخص استانی محیط کسب و کار بخش تعاون:

- استان‌های آذربایجان غربی، مرکزی و مازندران به ترتیب بهترین محیط کسب و کار
- استان‌های کرمانشاه، خراسان رضوی و کرمان به ترتیب بدترین محیط کسب و کار

➤ برآورد فصلی شاخص ملی محیط کسب و کار بخش تعاون در بخش‌های عمده اقتصادی:

- خدمات: بهترین محیط کسب و کار
- کشاورزی: بدترین محیط کسب و کار

➤ بر اساس رشته فعالیت‌ها:

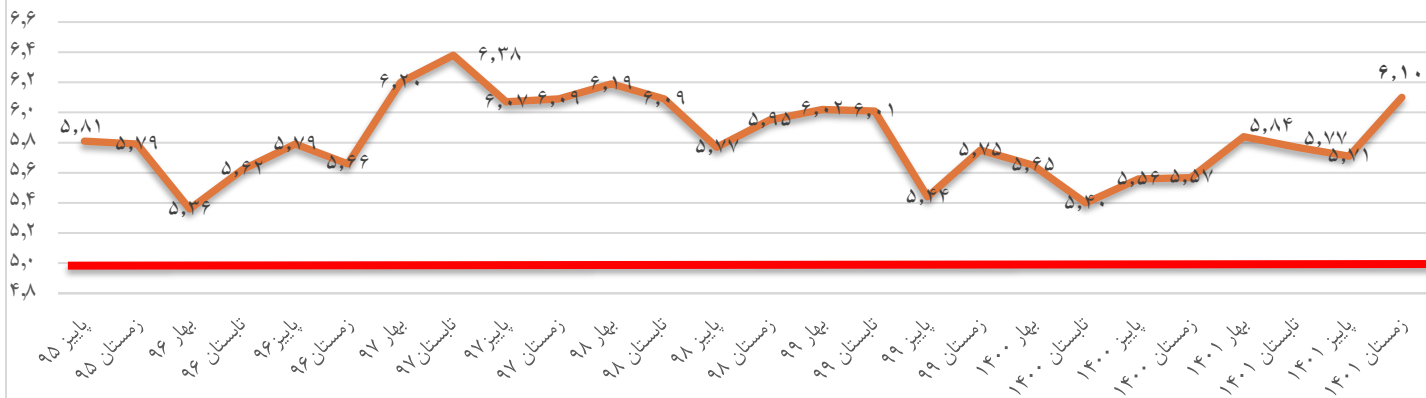
- فعالیتهای "فعالیت‌های مالی و بیمه" بهترین محیط کسب و کار
- فعالیتهای "تامین‌جا و غذا"، بدترین محیط کسب و کار

گزارش پیست و ششمین دوره پایش محیط کسب و کار بخش تعاون (زمستان ۱۴۰۱)

سازمان پستی، برنامه ریزی

نمودار شاخص فصلی محیط کسب و کار بخش تعاون

جدول شماره ۱: بررسی محیط کسب و کار براساس رشته فعالیت در

زمستان ۱۴۰۱

درصد تغییر	میانگین زمستان	میانگین پاییز	رشته فعالیت
-۶٫۹۴	۷٫۱۱	۷٫۶۴	آب رسانی، مدیریت پسماند...
۱۵٫۶۷	۵٫۸۳	۵٫۰۴	استخراج معدن
-۷٫۲۲	۶٫۵۵	۷٫۰۶	اطلاعات و ارتباطات
-۱۴٫۲۹	۴٫۸۶	۵٫۶۷	آموزش
۲۷٫۵۹	۷٫۶۳	۵٫۹۸	تامین جا و غذا
-۰٫۱۶	۶٫۱۲	۶٫۱۳	تولید صنعتی (ساخت)
۵٫۱۰	۵٫۹۸	۵٫۶۹	حمل و نقل و انبارداری
-۴٫۱۱	۶٫۰۶	۶٫۳۲	ساختمان
-۱۰٫۵۶	۵٫۵۹	۶٫۲۵	سایر فعالیت خدماتی
۸۸٫۴۳	۶٫۸۴	۳٫۶۳	سلامت انسان و مددکاری اجتماعی
۹٫۵۸	۵٫۹۵	۵٫۴۳	عمده فروشی و خرده فروشی، ...
۴٫۹۲	۵٫۳۳	۵٫۰۸	فعالیت اداری و خدمات پشتیبانی
-۱۱٫۴۱	۵٫۵۱	۶٫۲۲	فعالیت املاک و مستغلات
-۱۵٫۴۵	۶٫۴۶	۷٫۶۴	فعالیت حرفه ای، علمی و فنی
۳٫۵۰	۴٫۴۴	۴٫۲۹	فعالیت های مالی و بیمه
۷٫۱۸	۶٫۲۷	۵٫۸۵	کشاورزی جنگل داری و ماهی گیری
۳٫۱۹	۶٫۴۷	۶٫۲۷	هنر سرگرمی و تفریح

جدول ۲: شاخص فصلی محیط کسب و کار بخش تعاون

براساس سه بخش مهم اقتصادی

بخش	پاییز ۱۴۰۱	زمستان ۱۴۰۱	درصد تغییر
خدمات	۵٫۵۰	۵٫۹۷	۸٫۵۵
صنعت	۶٫۱۰	۶٫۱۹	۱٫۴۸
کشاورزی	۵٫۸۴	۶٫۲۶	۷٫۱۹
کل	۵٫۷۱	۶٫۱	۶٫۸۳

جدول شماره ۳: بررسی مولفه های محیط کسب و کار بخش تعاون (زمستان ۱۴۰۱)

میانگین	عنوان مولفه (موانع کسب و کار)
۳.۴۸	نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول
۵.۸۰	برداشت‌های سلیقه‌ای از قوانین و مقررات توسط مأموران محیط زیست، شهرداری، گمرک، بهداشت و ...
۵.۹۰	بی‌تعهدی طرف‌های قرارداد و معامله به اجرای تعهدات و وعده‌هایشان
۷.۴۹	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار
۸.۶۲	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات
۶.۵۰	رویه‌های سختگیرانه اداره‌های کار و بیمه تأمین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی
۴.۹۷	تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی‌رغبتی به خرید محصولات ایرانی
۶.۷۰	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار
۶.۴۰	وجود رقابت غیرمنصفانه شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا شبه‌دولتی در بازار
۶.۹۰	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات
۸.۱۳	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها
۵.۸۴	فقدان یا شفاف نبودن آمار و اطلاعات مورد نیاز برای فعالیت اقتصادی
۵.۳۸	ضعف زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده‌ای، ریلی، هوایی، دریایی و بندری)
۶.۶۲	ضعف دادگاه‌ها در رسیدگی به شکایات و پیگرد موثر متجاوزان به حقوق دیگران
۶.۴۳	وجود انحصار، امتیاز یا هر نوع رانت به یک یا تعدادی از رقبای بازار
۶.۰۷	ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار
۶.۳۷	عرضه کالاها و محصولات قاچاق در بازار ایران
۵.۹۵	فقدان ارتباط مناسب میان عوامل تأمین مواد اولیه، تولید و عرضه یک محصول در بازار
۶.۸۶	دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت‌ها در بازار
۶.۱۵	کارگری عمومی و ضعف فرهنگ کار در جامعه
۵.۶۵	کمبود تقاضا در بازار
۵.۷۳	کمبود فناوری‌های نوین و تجهیزات مورد نیاز
۵.۳۲	کمبود نیروی کار ماهر
۵.۶۳	محدودیت‌های دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت
۳.۷۶	محدودیت دسترسی به آب
۴.۲۰	محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و ...)
۷.۱۷	فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه‌های اجرایی
۶.۸۰	موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب‌وکار در دستگاه‌های اجرایی

جدول شماره ۴: بررسی محیط کسب و کار بخش تعاون به تفکیک استان ها (زمستان ۱۴۰۱)

استان	میانگین
آذربایجان شرقی	۵.۶۰
آذربایجان غربی	۳.۹۱
اردبیل	۶.۵۶
اصفهان	۶.۳۷
البرز	۶.۲۳
ایلام	۶.۲۶
بوشهر	۶.۵۲
تهران	۵.۸۱
چهارمحال و بختیاری	۶.۱۴
خراسان جنوبی	۵.۷۶
خراسان رضوی	۶.۷۶
خراسان شمالی	۵.۹۹
خوزستان	۶.۴۹
زنجان	۵.۹۴
سمنان	۵.۵۴
سیستان و بلوچستان	۶.۱۷
فارس	۶.۰۶
قزوین	۵.۴۷
قم	۵.۸۶
کردستان	۵.۸۹
کرمان	۶.۶۱
کهگیلویه و بویراحمد	۶.۰۷
کرمانشاه	۶.۹۶
گلستان	۶.۵۲
گیلان	۵.۸۵
لرستان	۶.۴۲
مازندران	۵.۱۷
مرکزی	۴.۷۶
هرمزگان	۵.۹۵
همدان	۵.۶۹
یزد	۶.۰۸